

U MOOGT NIET KOMEN MORGEN!

Geneviève belt me om te zeggen dat ik morgen niet mag komen. Ze spreekt een soort aristocratisch Vlaams, waarvan ieder woord uit het Frans moet vertaald worden. Ze spreekt daarom wat trager, met een Franse huig-r, en een beetje gemaakt.

Het Nederlands is doorspekt met gallicismen, en soms met Franse woorden, als ze de vertaling niet direct vindt. Leuk soms om de versprekingen onder de collega's te herhalen, niet nalatend haar hoge monotone stem na te bootsen. Hoe dan ook, ze doet haar flinke best om Nederlands te spreken met ons en met haar personeel: de secretaresse, de werkvrouw, de tuinman en de oppas van haar echtgenoot. Zij verwacht tenminste niet dat wij ons zouden aanpassen en dat wordt geapprecieerd.

“U moogt niet komen morgen. Dokter, vraag me niet waarom! Ik mag en wil het niet zeggen!”

“Moet ik bezorgd zijn om iets? Zal ik donderdag komen?”

Een dubbele vraag, gesprekstechnisch een blunder. Je krijgt dan immers steevast alleen het antwoord op de tweede vraag: *“Ja, donderdag is zeer goed.”* Ingehaakt.

Herkenbaar? Non-verbaal klonk ze duidelijk zenuwachtig: er is iets gaande, iets belangrijks. Non-verbaal wil hier zeggen: tussen de lijnen lezen, omdat ik haar lichaamstaal door de telefoon uiteraard niet kan waarnemen. Ze praatte sneller dan anders en liet geen ruimte voor een gesprek. Dit moest snel afgehandeld worden, zonder discussie. Zonder vragen stellen. Ze zou in normale omstandigheden nooit zo kort geweest zijn, zij is immers de beleefdheid zelve. Manieren, très vielle France.

Ik heb dus twee dagen om mijn fantasie de vrije loop te laten. Wat kan dit oude koppel, met al zijn miserie hier meemaken, dat ik absoluut niet mag langskomen op een woensdag? Ik pijnig mijn hersenen en heb



48 uur om dit koppel in kaart te brengen en om een plausibel antwoord te formuleren.

Ik ken Robert en Geneviève intussen al 27 jaar. In dit systeem zonder kinderen was zij de aangeduide patiënt. Myocardinfarct met later bypass, ingekrompen nierfunctie, hypertensie, met pieken boven 20 cmHg systolisch, hypercholesterolemie, diverticulitis, maagzweer met bloeding. Een probleemlijst die kan tellen op je zestigste. Zij was me verwezen door een neuroloog, die vond dat ze ‘een goede huisarts’ nodig had. Inderdaad pendelde ze tot dan toe van de ene specialist naar de andere, wat soms tot overdreven investigaties en medicalisering leidde. Leuk, zo een ‘verwijzing’. Goed voor het zelfvertrouwen in mindere tijden. Robert mankeerde niets en had een goede gezondheid. Als architect met wereldfaam had hij voor zichzelf en zijn vrouw een oude hoeve gekocht en gerestaureerd met ongemeen veel smaak. De betere stal werd een pareltje van een oude langgevelhoeve met rieten dak, omgeven door een prachtige grote tuin, met oude bomen, een vijver en weiden voor de schapen en paarden. Het is misschien beter dat ik niet vermeld van wie welke schilderijen aan de muur hangen. Men zou het niet geloven.

Tijdens een verblijf in Casablanca (in een huis dat nog door het kantoor van Le Corbusier was ontworpen) valt de bliksem in een letterlijk azuurblauwe hemel. Robert doet een hersenbloeding, met een linkerhemiparese. De verlamming van heel de linkerzijde blijkt permanent. Het systeem draait om: de aangeduide patiënt wordt verpleegster, huishoudster, manager voor de nu invalide Robert. Zij bestiert dit huishouden als een

natuurtalent. De verpleging komt gaandeweg alle dagen tweemaal langs, de kinesist dagelijks. Zij is een kei in het vinden van alle mogelijke apparatuur die het leven haalbaar en vooral Robert thuishouden. Twee elektronische rolstoelen, waarvan één voor in de tuin. Stalen verpleegster, hoog-laagbed. Sondemateriaal, bedpan. Als op de duur Robert totaal bedlegerig wordt, kan dit systeem best aan wat elders onmogelijk blijkt: de 120 kg zware bedlegerige hemiplegiepatiënt kan thuisblijven en genieten van zicht op de tuin in zijn mooie vertrouwde omgeving.

Financiën mogen al geen probleem zijn, het systeem functioneert voorbeeldig en dit kleine, intussen 87-jarige frêle vrouwtje kan alleen het diepe respect van haar omgeving afdwingen. *“Dokter, zo iets doet u gewoon!”* Merkwaaardig genoeg is zij intussen minder ‘ziek’. Robert is nu de zieke.

Terug naar donderdag. Ik ben ontzettend nieuwsgierig, als ik aanbel aan de houten poort van de tuin. Dat is het afgesproken ritueel om te zeggen dat ik binnen dertig seconden de keukendeur binnenwandelen. Zij staat me opgewonden op te wachten. Nog vóór ik iets zeg, vertelt zij me in haar speciale omgangstaal het volgende:

“Dokter, excuseer voor de dag vóór gisteren.

Maar u mocht écht niet langskomen!

Weet u wie hier geweest is? De koning en de koningin, om mijn man die zich niet kan bewegen naar het paleis, het ereteken te overhandigen van huppelepup (ik ben, als eerder niet-royalist vergeten over welke onderscheiding het ging) voor zijn werk als architect... Dat gebeurt

natuurlijk incognito. Eerst komt de security. Ik mocht dit aan niemand vertellen. Wat een avontuur. Wij hebben veel gelachen. De koning is echt een humoristiek man.”

Ik dacht dat ik graag even was binnengesprongen, om ‘den Bert’ zijn bloeddruk te nemen en een babbeltje te slaan, maar mompel dan toch iets over de erkenning en het respect en dat dat deugd moest doen.

Ze laat een stilte en vertrouwt me dan een confidentie toe, met een groot gevoel van medeleven, alsof het ging over gemeenschappelijke kennis:

“Paola heeft veel werk! Ze is heel het paleis aan het renoveren.”

Ik kan moeilijk een glimlachje verbergen, omdat ik onze koningin voor mij zie, met een hoofddoek en met verfborstel in de hand.

Robert is op een dag overleden. Een kaarske dat op enkele dagen zonder te blazen en zonder duidelijke reden uitging.

Geneviève houdt zich kranig, maar valt in het voorstelbare zwarte gat. Stilaan wordt zij terug ziek, met de kwalen van vroeger. Plots doet haar schouder méér pijn en heeft ze terug last van hoge bloeddruk en steken op de borst. Ze begint terug specialisten op eigen houtje op te zoeken.

Alsof ze al die tijd immuun is geweest voor ziekten en kwalen, omdat het niet anders kon en mocht. De zieke, de ziekte en zich ziek voelen. Zij kan kennelijk die knoppen besturen.

P. Wyffels, huisarts

CURSUS IN DE KIJKER

**20e Inwooncursus
H₂O jaar**
Thema water

**domus
medica**

vereniging van huisartsen

9 tot 16 april 2010
CenterParcs - De Vossemeren

meer info zie www.domusmedica.be/navorming.html